

8.2.2017

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 105. cikkének (4) bekezdése alapján

a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. december 1-i (EU) .../... felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletről (C(2016) 4362 – 2016/3017(DEA))

Sven Giegold

a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalására irányuló indítvány a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. december 1-i (EU) .../... felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletről
(C(2016) 4362 – 2016/3017(DEA))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. december 1-i (EU) .../... felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre (C(2016)4362),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkére,
- tekintettel a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹ és különösen annak 57. cikke (3) és (12) bekezdésére,
- tekintettel az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² 13. cikkére,
- tekintettel a 2009. szeptember 24–25-én Pittsburghben rendezett G20-as csúcstalálkozó eredményére,
- tekintettel a „Hatékonyabban működő élelmiszer-ellátási lánc” című 2009. október 28-i bizottsági közleményre (COM(2009)0591),
- tekintettel „Az árupiacokkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívásokkal való szembenézés” című 2011. február 2-i bizottsági közleményre (COM(2011)0025),
- tekintettel a G20-csoport pénzügyminisztereinek és központi banki vezetőinek 2011. április 14–15-i közleményére,
- tekintettel az Értékpapír-felügyeletnek Nemzetközi Szervezete által 2011. szeptember 11-én közzétett, az árualapú származtatott piacok szabályozására és felügyeletére vonatkozó alapelvekre;
- tekintettel a Parlament előadója, valamint a Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának elnöke által 2015. november 27-én Hill biztosnak küldött levélre,

¹ HL L 173., 2014.6.12., 349. o.

² HL L 331., 2010.12.15., 84. o.

- tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (4) bekezdése,
- A. mivel a pénzügyi válságra való reagálásként a G20-csoport vezetői 2009. szeptember 24–25-én Pittsburghben találkozót tartottak, és a nyersanyagárak túlzott volatilitásának kezelése érdekében elkötelezték magukat a pénzügyi és áru piacok szabályozásának, működésének és átláthatóságának javítása mellett;
- B. mivel a „Hatékonyabban működő élelmiszer-ellátási lánc” című, 2009. október 28-i bizottsági közlemény elismerte, hogy az elmúlt években az élelmiszer-ellátási lánc árai jelentősen ingadoztak, és ezek a változások amellet, hogy jelentős terheket róttak a gazdákra, a fogyasztói érdekek sérülésével is jártak, és ezért annak biztosítását javasolta, hogy a szabályozók pozíciólimitekkel szabhassanak gátat az aránytalan ármozgásoknak vagy a spekulatív pozíciók koncentrációjának, ezáltal biztosítva e piacok hatékony működését;
- C. mivel „Az áru piacokkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívásokkal való szembenezés” című, 2011. február 2-i bizottsági közlemény szintén elismerte, hogy az elmúlt években az áru piacokat fokozott kiszámíthatatlanság és korábban soha nem látott mértékű ármozgások jellemezték, és hogy a valamennyi áru piacon tapasztalt jelentős áringadozások megjelentek a fogyasztói árakban is, és esetenként társadalmi feszültségeket, illetve az életkörülmények romlását váltották ki; mivel ezért a Bizottság javasolta annak feltárását, hogy szükség van-e rendszerezettebb és részletesebb információkra a piac különböző résztvevőinek az áru alapú származtatott termékekkel kapcsolatos kereskedelmi tevékenységeiről, illetve szükség van-e az áru alapú származtatott termékek pozícióinak átfogóbb szabályozói felügyeletére, például szükség esetén pozíciólimitek meghatározására;
- D. mivel a G20-csoport pénzügyminisztereinek és központi banki vezetőinek 2011. április 15-i közleménye üdvözölte a nemzetközi szervezetek arra irányuló tevékenységét, hogy kezeljék az élelmiszer- és mezőgazdasági piacok túlzott áringadozásait és annak az élelmezésbiztonságra gyakorolt hatásait, és felszólította az Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezetét (IOSCO) a területtel kapcsolatos szabályozásra és felügyeletre vonatkozó ajánlások véglegesítésére, különösen a piaci visszaélés és manipuláció kezelése érdekében, adott esetben az előzetes pozíciólimitek megállapítására vonatkozó jogkört is beleértve;
- E. mivel az IOSCO által 2011. szeptember 11-én közzétett, az áru alapú származtatott piacok szabályozására és felügyeletére vonatkozó alapelvek egyik kulcsfontosságú célként azt tűzik ki, hogy a piacok tisztességesek, hatékonyak és átláthatóak legyenek, valamint hogy ezt annak előírásával kell elérni, hogy a kereskedelmi rendszereket szabályozói engedélyezésnek és folyamatos felügyeletnek vessék alá, a szabályozást oly módon dolgozzák ki, hogy leleplezze a manipulációt és az egyéb tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat és elrettentsen azoktól, valamint hogy a szabályozás törekedjen a jelentős kockázatok, a nemteljesítési kockázat és a piaci zavarok megfelelő kezelésére; mivel az IOSCO ezért azt javasolta, hogy a piaci hatóságok formális pozíciókezelési jogkörökkel rendelkezzenek és éljenek, ideértve az előzetes pozíciólimitek megállapítására vonatkozó jogkört is;
- F. mivel a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (MiFID

II) a pozíciólimitek új, összehangolt rendszerét vezeti be az árualapú származtatott ügyletekre, ami a G20-csoport 2009-es pittsburghi kötelezettségvállalásainak uniós végrehajtását jelenti;

- G. mivel a 2014/65/EU irányelv 57. cikke előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy az illetékes hatóságok pozíciólimiteket állapítsanak meg és alkalmazzanak az egy adott személy által bármely időpontban a kereskedési helyszíneken és a gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli (OTC) szerződésekben forgalmazott árualapú származtatott ügyletekre tartható pozíció nagyságára vonatkozóan annak érdekében, hogy meg lehessen előzni a piaci visszaéléseket, és meg lehessen teremteni a rendezett árazás és kiegyenlítés feltételeit, ideértve a piactorzító pozíciók megelőzését is;
- H. mivel a 2014/65/EU irányelv 57. cikkének (3) bekezdése felhatalmazza az Európai Értékpapír-piaci Hatóságot (ESMA), hogy szabályozástechnikai standardtervezeteket dolgozzon ki, és a Bizottságot ruházza fel azzal a jogkörrel, hogy kidolgozza ezeket a standardtervezeteket azon számítás módszertanának meghatározása érdekében, amelyeket az illetékes hatóságoknak alkalmazniuk kell a havi azonnali pozíciólimitek és az egyéb, természetben és készpénzben kiegyenlített, árualapú származtatott termékekre vonatkozó, az érintett származtatott termék jellemzőin alapuló havi pozíciólimitek megállapítására;
- I. mivel a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv kiegészítéséről szóló, 2016. december 1-i (EU) .../... felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet meghatározza a pozíciólimitek kiszámítására vonatkozó módszertant;
- J. mivel ez a módszertan az árualapú származtatott termékekre vonatkozó havi azonnali pozíciólimit tekintetében az adott árualapú származtatott termék leszállítható mennyiségének 25%-ában állapítja meg az alapértéket, a többi hónap tekintetében pedig az adott árualapú származtatott termék nyitott pozíciójának 25%-ában, és ezt követően engedélyezi az illetékes hatóságnak, hogy valamely árualapú származtatott termék azonnali havi és egyéb havi pozíciólimitjeit bizonyos tényezők által az adott származtatott termék és alaptermék piacának integritására gyakorolt potenciális hatásnak megfelelően akár 5%-ra vagy 35%-ra kiigazítsa;
- K. mivel a módszertan eltérést tartalmaz minden olyan származtatott termék esetére, amelynek alaptermék emberi fogyasztásra szánt élelmiszer, és amelyben az azonnali és egyéb havi nyitott pozíciók összesített, kombinált mértéke meghaladja az 50 000 kereskedési egységet valamely egymást követő három hónapot lefedő időszakban; mivel e termékek esetében a fennálló leszállítható mennyiség 20 %-ában határozza meg az azonnali havi pozíciólimitek alapértékét; mivel a konkrét pozíciólimiteket meghatározó illetékes hatóság a normatív alapértéket 2,5 % és 35 % között állapíthatja meg;
- L. mivel az Egyesült Államokban érvényes pozíciólimit-rendszerhez képest – amelyben az alapérték helyett a felső határérték 25 % és az átlagos pozíciólimit 10 % és 15 % között mozog – az uniós pozíciólimit-rendszerre javasolt módszertan igen megengedő; mivel az egyesült államokbeli kereskedési helyszínek által jelenleg ténylegesen alkalmazott limitek ennél jóval alacsonyabbak: jellemzően az 5 % és 15 % közötti tartományban mozognak;

- M. mivel a legérzékenyebb és a magas likviditású élelmiszerügyletek esetében a 20 %-os alapérték nem felel meg a 2014/65/EU irányelvben meghatározott, a piaci visszaélések megelőzésére és a rendezett árazási és kiegyenlítési rendszerek kialakításának támogatására irányuló célkitűzéssel, és ezért az Unió nem teljesíti a G20-ak vezetői által 2009-ben aláírt kötelezettségvállalásokat;
- N. mivel az Európai Parlament tárgyalócsoportja 2015. november 27-i levelében kérte, hogy a rendszer „egyértelmű üzenetben juttassa el az illetékes nemzeti hatóságokhoz, hogy minden esetben alacsony pozíciólimiteket kell meghatározniuk, amennyiben ezt a likviditás lehetővé teszi”;
- O. mivel a likvidnek minősülő többi termékre vonatkozó végleges alapértéket és általános tartományt (5 % és 35 % között) a november 27-i levélben túl szélesnek ítélték meg, szem előtt tartva, hogy az illikvidnek minősülő (5 % és 40 % között) termékekre vonatkozóan egy még rugalmasabb rendszer bevezetését tervezik, valamint azt, hogy az „illikvid” termék meghatározása potenciálisan szintén túl széleskörű;
- P. mivel a Parlament tárgyalócsoportja ugyanebben a levélben kérte, hogy a leszállítható mennyiséget a nem azonnali havi pozíciólimit alapjául alkalmazzák; mivel a levél hangsúlyozta, hogy mivel az ESMA és a Bizottság megközelítése a nyitott pozíciókon alapul, így a pozíciókon alapuló limiteknek is „jóval alacsonyabbnak” kell lenniük;
- Q. mivel az elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusban szereplő ajánlás homályos, mely szerint az illetékes hatóság „lefelé” vagy „felfelé” igazíthatja a pozíciólimitet, amennyiben a leszállítható mennyiség „jelentősen meghaladja/alulmúlja ” a nyitott pozíciók mértékét; mivel az elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus elmosza az azonnali havi limiteket azáltal, hogy a leszállítható mennyiség fogalmát „az alaptermék helyettesítő kategóriáira vagy típusaira” is kiterjeszti;
- R. mivel a Parlament tárgyalócsoportja a fent említett levélben kérte, hogy „a nagymértékben korreláló gazdasági eredményekkel rendelkező ügyletek azonos pozíciólimit-számításba legyenek bevonhatók”; mivel az elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus ilyen kérelmet nem tartalmaz, és különösen a gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek felülvizsgált meghatározását sem, így az „ugyanazon árualapú származtatott termék” meghatározása továbbra is túlságosan korlátozó, lehetővé téve a pozíciólimiteket könnyű kijátszását azáltal, hogy az árualapú származtatott termék szerződéses specifikációiba apróbb módosításokat vezetnek be;
- S. mivel a Parlament tárgyalócsoportjának kifejezett kérése ellenére az áringadozást – mint a pozíciólimiteket meghatározásához figyelembe veendő tényezőt – más releváns tényezőkhöz képest nem ugyanazon a szinten tartalmazza a jogi aktus; mivel a Bizottság inkább azt javasolja, hogy túlzott áringadozás esetén a felügyeletnek fontolóra kell vennie a limit esetleges korrigálását, ha a limit további (felfelé vagy lefelé történő) kiigazítása csökkentheti az ilyen túlzott áringadozást;
- T. mivel a Parlament elismeri, hogy a problémák közül néhányat már foglalkoztak, ám nem elegendő mértékben ahhoz, hogy a felhatalmazáson alapuló rendeletet úgy lehessen tekinteni, mint ami megfelel az eredeti jogszabályokban megfogalmazott ambiciózus célkitűzéseknek;

- U. mivel a Bizottság a Parlament levelében kifejezett aggályok elosztatása érdekében a felhatalmazáson alapuló rendeletervezethez további módosításokat fűzhet anélkül, hogy ez késleltetné a 2014/65/EU irányelv teljes körű végrehajtását, amelynek hatálybalépési időpontja 2018. január 3-án esedékes; mivel, ha a Bizottság végrehajtja ezeket a változtatásokat, úgy a Parlament ellenőrzési szerepéről lemondva figyelembe veszi a módosított szöveg jóváhagyási eljárása felgyorsításának lehetőségét;
1. kifogást emel a felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel szemben;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, és értesítse arról, hogy a felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet nem léphet hatályba;
 3. felkéri a Bizottságot, hogy nyújtson be új felhatalmazáson alapuló jogi aktust, amely figyelembe veszi a fenti aggályokat;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.